یاسای وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزاری هەرێمی کوردستانی عێراق

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەلەوە
ئەنجوومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق
ژمارەی بڕیار: ٤٥
مێژووی بڕیار: ١٩٩٢/١٢/٢٨

«بڕیار»

بەپێی حوکمی بڕگەی(١) لەماددەی (٥٦)ی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی/١٩٩٢ ولەسەر پێشنیازی وەزیری شارەوانی وگەشت وگوزارو بڕیار لەسەردانی ئەنجوومەنی وەزیران، ئەنجوومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق لەدانیشتنی ڕۆژی ١٩٩٢/١٢/١٢ دا بڕیاری دەرکردنی ئەم یاسایەی دا.

یاسای ژمارە(١٥) ساڵی ١٩٩٢
یاسای وەزارەتی شارەوانی وگەشت و گوزاری هەرێمی کوردستانی عێراق

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەم وشانەی خوارەوە بۆ خواستەکانی ئەم یاسایە ماناکانی تەنیشتیانە:

١- هەرێم: هەرێمی کوردستانی عێراق.
٢- وەزارەت: وەزارەتی شارەوانی وگەشت وگوزاری هەرێم.
٣- وەزیر: وەزیری شارەوانی وگەشت وگوزاری هەرێم.
٤- بریکار: بریکاری وەزارەتی شارەوانی وگەشت وگوزاری هەرێم.
٥- ئەنجوومەن: ئەنجوومەنی راوێژکاری وەزارەتی شارەوانی وگەشت وگوزاری هەرێم.

ماددەی دووەم:

وەزارەت کۆشش دەکا بۆ پێشکەش کردنی خزمەتگوزاریی ناوخۆیی وشارەوانی وخزمەتگوزاری ئاووئاوڕۆو فراوانکردنی بزوتنەوەی گەشتوگوزار وپەرەپێدانی لەکوردستاندا لەچوارچێوەی ئەو نەخشانەدا کەبۆ ئەم مەبەستە دادەنرێت.

ماددەی سێ یەم:

١- وەزیر سەرۆکی باڵای وەزارەتە وبەرپرسیارە لەرێنوێنی کردنی لەکارەکانیدا ولەسەرپەرشتی وچاودێریکردنی چالاکی یەکانیدا ولەویشەوە ئەو رێنمایی وبڕیارو فرمانانە دەردەچن کەپەیوەندی یان بەئەرکەکانی وەزارەت ودام ودەزگاکانی وگشت کاروبارە ئیداری ودارایی رێک وپێکی هونەری یەوە

لەچوارچێوەی حوکمی یاساو پێڕەودا هەیە لەبەرامبەر ئەنجوومەنی وەزیراندا بەسیفەتی ئەندامێکی هاوبەشێتی بەرپرسیارە وبۆی هەیە هەندێ لە دەسەڵاتەکانی خۆی بەبریکارو بەڕێوەبەری گشتی یەو هەرکەسێ خۆی پەسندی دەکا بسپێرێ.

٢- بریکار بەرپرسیارە لە جێبەجێ کردنی سیاسەتی وەزارەت ونەخشە بۆکێشانی هێندەی پەیوەندیی بەو تایبەتکاری یانەوە هەبێ کە وەزیر پێیانی دەسپێرێ.

ماددەی چوارەم:

وەزارەت لەم دام ودەزگایانە پێکدێ:

١- مەڵبەندی وەزارەت کەپێکدێ لە:

أ- نووسینگەی وەزیر: مووچەخۆرێک بەپلەی بەڕێوەبەر سەرۆکایەتیی دەکا کە دەبێ لەکارمەندان وپسپۆڕان بێ.

ب- نووسینگەی بریکار: مووچە خۆرێک لەکارمەندان وپسپۆڕان سەرۆکایەتیی دەکا.

ج- فەرمانگەی یاسایی کەپەیوەندیی راستەوخۆ لەگەڵ وەزیردا دەبێ.

٢- بەڕێوەبەرێتی یە گشتی یەکان: هەریەکێ لەبەڕێوەبەرێتی یە گشتی یەکان مووچە خۆرێک بەپلەی بەڕێوەبەری گشتی سەرۆکایەتیی دەکات کەدەبێ باوەڕنامەیەکی سەرەتایی زانکۆی هەبێ ولەبواری پسپۆڕیدا لەکارمەندان ولێهاتووی بێ چەند بەڕێوەبەرێتی وبەشێکشیان پێوە دەبەسترێتەوە کەهەریەکێ لەبەڕێوەبەرێتی مووچەخۆرێک بەپلەی بەڕێوەبەر سەرۆکایەتیی دەکا کەدەبێ باوەڕنامەیەکی سەرەتاییی زانکۆی هەبێ ولەبواری پسپۆڕیدا لەکارمەندان ولێهاتووان بێ وهەربەشێکیش مووچەخۆرێک لەکارمەندان وپسپۆڕان سەرۆکایەتیی دەکا.

أ- بەڕێوەبەرێتیی گشتیی کاروباری بەڕێوەبردن ودارایی کەئەم بەڕێوەبەرێتی یانەی پێوە دەبەسترێنەوە.

یەکەم: بەڕێوەبەرێتیی کاروبارو بەڕێوەبردن وکەسان.

دووەم: بەڕێوەبەرێتیی کاروباری دارایی وپێداچوونەوە.

ب- بەڕێوەبەرێتیی گشتیی نەخشەدانان وبەدواداچوون کەئەم بەڕێوەبەرێتیی وبەشانەی پێوە دەبەسترێنەوە.

یەکەم: بەڕێوەبەرێتیی نەخشەدانان ولێکۆڵینەوە.

دووەم: بەڕێوەبەرێتیی بەدوا داچوون وپشکنین.

سێ یەم: بەڕێوەبەرێتیی سەرژمێری وکۆمپیوتەر.

چوارەم: بەڕێوەبەرێتیی هێزی کارگەو پەرەپێدان.

پێنجەم: بەشی خزمەتگوزاریی ئەندازیاری.

ج- بەڕێوەبەرێتیی گشتی شارەوانیەکان کە ئەم بەڕێوەبەرێتیی وبەشانەی پێوە دەبەسترێنەوە.

یەکەم: بەڕێوەبەرێتیی موڵک وزەوی وزار.

دووەم: بەڕێوەبەرێتیی کاروباری هونەری کە ئەم بەشانەی پێوە دەبەسترێنەوە.

أ - بەشی لێکۆڵینەوە وتوێژینەوە.

ب- بەشی سکێچ کێشانی

ج- بەشی ئەندازیاریی هاتووچۆ.چوارەم

د - بەشی کارگەو ماشینەکان.

سێ یەم: بەڕێوەبەرێتیی نەخشەدانان و بەدوا داچوون.

چوارەم: بەشی کاروباری بەڕێوەبردن ودارایی.

پێنجەم: سەرۆکایەتیی شارەوانی یەکانی مەڵبەندەکانی پارێزگاکانی هەرێم و بەڕێوەبەرێتی یەکانی شارەوانی یان.

د- بەڕێوەبەرێتیی گشتیی نەخشەدانانی ئاوەدانی کە ئەم بەڕێوەبەرێتانەی پێوە دەبەسترێنەوە.

یەکەم: بەڕێوەبەرێتیی لێکۆڵینەوە وتوێژینەوە وسکێچ کێشان بەراشکاوی.

دووەم : بەڕێوەبەرێتیی سکێچ کێشانی بنچینەیی و جوداکردنەوە.

سێ یەم: بەڕێوەبەرێتیی پەرەپێدانی لادێ.

چوارەم: بەڕێوەبەرێتی یەکانی نەخشەدانانی ئاوەدانی لە پارێزگاکانی هەرێمدا.

هـ- بەڕێوەبەرێتیی گشتیی ئاوو ئاوەڕۆ کەئەم بەڕێوەبەرێتی یانەی پێوە دەبەسترێنەوە:

یەکەم: بەڕێوەبەرێتیی ئیش پێکردن وچاککردنەوە.

دووەم : بەڕێوەبەرێتیی گەنجینەکان.

سێ یەم: بەڕێوەبەرێتیی کاروباری بەڕێوەبردن ودارایی.

چواردەم: بەڕێوەبەرێتی یەکانی ئاوئاوەڕۆ لەپارێزگاکانی هەرێمدا.

و- دەستەی گشتیی گەشت وگوزار کە ئەرک ودام ودەزگاکانی بەپەڕەوێکی تایبەتی ڕێکدەخرێ.

ز-یەکەم: ئەنجوومەنێکی ڕاوێژکاری بەناوی ئەنجوومەنی ڕاوێژکاریی وەزارەتی شارەوانی وگەشت وگوزارەوە پێکدێ کە وەزیر سەرۆکایەتیی دەکا وئەمانەش ئەندامی دەبن:

١- بریکاری وەزارەت.

٢- بەڕێوەبەری گشتیی نەخشەدانان وبەدواداچوون جێگری سەرۆک مقرری ئەنجوومەن.

٣- بەڕێوەبەری گشتیی ئاوئاوەڕۆ.

٤- سەرۆکی دەستەی گشتیی گەشت وگوزار.

٥- بەڕێوەبەری گشتیی شارەوانی یەکان.

٦- بەڕێوەبەری گشتیی نەخشەدانانی ئاوەدانی.

٧- بەڕێوەبەری گشتیی بەڕێوەبردن ودارایی.

٨ راوێژکاری یاسایی.
٩- سەرۆکەکانی شارەوانیی مەڵبەندەکانی پارێزگاکانی هەرێم.
دووەم: ئەرکەکانی ئەنجوومەن:
١- دارشتنی ئامانجە گشتی یەکانی نەخشەی وەزارەت.
٢- لێکۆڵینەوەی ئەو نەخشە سەرەتایی یانەی لەلایەن بەرێوەبەرێتیی گشتیی نەخشەدانانەوە ئامادەکراوون وبەدواداچوون لەبەر رۆشنایی ئەو نەخشانەی لەلایەن دام ودەزگاکانی وەزارەتەوە پێشکەش کراوون وبریار لەسەردانیان.
٣- بەدوا داچوونی نەخشەی وەزارەت وچاودێری کردنی جێبەجێ کردنی.
٤- پێشنیاز کردنی سیاسەتی دارایی وئابووریی وەزارەت.
٥- لێکۆڵینەوەی ئەو پرۆژەی یاساو پەیرەوو رێنمایی یانەی پەیوەندی یان بەکاروئامانجەکانی وەزارەتەوە هەیە وهەر تێبینی و ئامۆژگاری یەکیش کەپەسندیان دەکا.
٦- لێکۆڵینەوەی ئەو راپۆرتە دەوری یە گشتی یەی وەزارەت کە لەلایەن بەرێوەبەرێتی گشتیی نەخشەدانان وبەدواداچووندا ئامادە دەکرێ ولێکۆڵینەوەی ئەوکۆسپانەی دێنە رێگای وپێشنیازکردنی چارەسەری عەمەلی بۆیان.
سێ یەم: ئەنجوومەن لەسەرداوای وەزیر کۆدەبێتەوە (نصاب)ی کۆبونەوەش بە ئامادەبوونی سەرۆکی ئەنجوومەن ودوو لە سێ بەشی ژمارەی ئەندامانی:

مادەی پێنجەم:

أ- ئەرک و تایبەتکاری یەکانی دام و دەزگاکانی وەزارەت بە پەیرەوێک دیاری دەکرێن
ب- وەزیر بۆی هەیە بەرێوەبەرێتی و بەش و لقی نوێ بەپێی پێویست پێکبێنێ یا بیانخاتە پاڵ یەکتر.
ج- وەزیر بۆی هەیە بەپێی پێویست لیژنەی هەمیشەیی یا کاتی پێکبێنێ.

مادەی شەشەم:

وەزیر بۆی هەیە رێنمایی پێویست بۆ ئاسانکردنی جێ بەجێ کردنی ئەم یاسایە دەربکا.

مادەی حەوتەم:

کار بە هیچ دەقێک ناکرێ کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە دا ناکۆک بێ.

ماددەی هەشتەم:

دەبێ وەزیرە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جی بەجێ بکەن.

ماددەی نۆیەم:

ئەم یاسایە لە رۆژی بڵاوکردنەوەیەوە لە رۆژنامەی رەسمیدا کاری پێدەکرێ.

نەوزاد احمد عزیز ئاغا
و. سەرۆکی ئەنجوومەنی نیشتمانیی کوردستانی عیراق